

บทคัดย่อ

การศึกษาภาวะแทรกซ้อนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องภายหลังการผ่าตัดถอนฟันคุด

รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ทองนารถ คำใจ

ภาควิชาศัลยศาสตร์ช่องปาก คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การผ่าตัดถอนฟันคุดเป็นการผ่าตัดเล็กในช่องปากที่พบได้บ่อย หลังการผ่าตัดถอนฟันคุดสามารถพบภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ได้เช่น ภาวะกระดูกเบ้าฟันอักเสบ การติดเชื้อ การบาดเจ็บต่อเส้นประสาท การมีเลือดออกผิดปกติ และการบาดเจ็บต่อฟันข้างเคียง เป็นต้น ซึ่งการเกิดภาวะแทรกซ้อนเหล่านี้มีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อวิเคราะห์ถึงการเกิดภาวะแทรกซ้อนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องจากการผ่าตัดถอนฟันคุดของภาควิชาศัลยศาสตร์ช่องปากคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2548 ถึงเดือนธันวาคม 2550 การรักษาทำโดยนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง แผนกวิชาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทั้งสิ้น 11 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบฟอร์มเก็บข้อมูล จากจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด 340 คน เป็นชาย 118 คน หญิง 222 คน อายุเฉลี่ย 25.1 ปี ผลการศึกษาพบภาวะแทรกซ้อนภายหลังการผ่าตัดถอนฟันคุด 8.84% โดยภาวะแทรกซ้อนที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ การบาดเจ็บต่อเส้นประสาท 2.43% การเกิดภาวะกระดูกเบ้าฟันอักเสบ 1.77% และการเกิดการติดเชื้อ 1.33% ส่วนภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ พบได้น้อยกว่า 1% เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัดถอนฟันคุดเพิ่มขึ้นในกลุ่มอายุที่มากขึ้น และฟันคุดที่มีลักษณะกระดูกหุ้มทั้งหมด นอกจากนั้นพบภาวะแทรกซ้อนหลังการรักษาสูงในฟันคุดที่มีการเอียงตัวแบบกลับหัว แบบใกล้กลางและแนวอนตามลำดับ จากการศึกษาพบว่ามีโอกาสเกิดอาการชาของริมฝีปากภายหลังการรักษาได้ถึง 50% หากพบเส้นประสาทอินฟีเรียออลวีโอลาร์ระหว่างการผ่าตัดถอนฟันคุด

Abstract**A clinical study of complications related to third molar surgery**

Assoc. Prof. Dr. Thongnard Kumchai

Department of oral surgery Faculty of Dentistry Chiangmai University

After surgical removal of the third molars, many postoperative complications have been reported such as alveolar osteitis, infection, nerve injury, bleeding, injury to adjacent tooth etc. These complications relate to various factors. The purpose of this study was to analyze postoperative complications and to identify the risk factors associated to those complications after surgical removal of the third molars in the Department of Oral and Maxillofacial Surgery, Faculty of Dentistry, Chiang Mai University. The procedure was performed by eleven higher postgraduated students. The data were collected from May 2005 to December 2007. There were 340 patients, 118 males and 222 females, with a mean age of 25.1 years. The study showed the incidence of postoperative complications 8.84%. The most complications were nerve injury (2.43%), alveolar osteitis (1.77%), infections (1.33%), respectively. Other complications were found less than 1%. Postoperative complications were high in older patients and complete bony third molars. Moreover, there was high incidence of postoperative complications in inverted, mesioangular and horizontal-angular third molars, respectively. There was 50% paresthesia of the lower lip if the inferior alveolar nerve was exposed during surgery.